

Voorstel aan de raad

Aan de gemeenteraad
Gemeente Steenwijkerland
Vendelweg 1
8331 XE Steenwijk

Steenwijk, 27-1-2015
Nummer voorstel: 2015/15

Voor raadsvergadering d.d.: 17-02-2015
Agendapunt: 5

Onderwerp: **Pilot openbaar licht Steenwijkerwold en Vollenhove**

Aan de raad van de gemeente Steenwijkerland wordt voorgesteld te besluiten:

Conceptbesluit:

1. ten behoeve van de uitvoering van de Pilot openbaar licht Vollenhove en Steenwijkerwold € 115.000,- beschikbaar te stellen;
2. de in de programmabegroting 2015-2018 opgenomen stelpost Pilot openbaar licht ad. € 95.000,- hiervoor vrij te geven;
3. de hiervoor door provincie Overijssel beschikbaar gestelde bijdrage ad. € 20.000,- in te zetten.

Samenvatting:

In het Masterplan openbaar licht worden de doelstellingen uit het beleidsplan "Steenwijkerland verlicht; helder duurzaam maar veilig" vertaald naar concrete plannen.

Een belangrijk onderdeel uit dit plan is het vervangingsplan. De keuzes voor hoeveel en welke verlichting waar toegepast wordt willen we samen met de inwoners maken. Hiervoor wordt een pilot georganiseerd in Vollenhove en in Steenwijkerwold.

Het uitvoeren van deze pilot wordt mede mogelijk gemaakt door de regio Zwolle met een financiële bijdrage van de provincie Overijssel.

Inleiding

Op 5 oktober 2010 is het beleidsplan "Steenwijkerland Verlicht; helder duurzaam maar veilig" vastgesteld door de raad. De doelstellingen uit dit plan worden in het masterplan openbaar licht

vertaald naar concretere plannen. Dit masterplan openbaar licht is in concept gereed. Het concept is in april 2013 besproken tijdens een sessie met de raad. De ambities genoemd in het masterplan zijn ambitieus. Ervaringen uit verschillende gemeenten laten zien dat het realiseren van deze ambities niet eenvoudig is. Daarom heeft de raadscommissie aangegeven de voordelen van een pilot te zien op het gebied van openbare verlichting.

Met dit voorstel wordt u gevraagd de in de programmabegroting 2015-2018 opgenomen stelpost voor het uitvoeren van de 'Pilot openbaar licht' vrij te geven.

Argumenten

Een belangrijk onderdeel in het masterplan openbaar licht is het vervangingsplan. De lichtmasten in de gemeente Steenwijkerland zijn binnen afzienbare tijd aan vervanging toe. Aan de vooravond van deze kostbare vervangingsoperatie is het belangrijk om de behoefte en toepassing van de openbare verlichting te herijken. Inwoners hechten erg aan lichtmasten en het verwijderen of uitschakelen van verlichting leidt vaak tot een (emotionele) discussie over veiligheid. Toch blijkt uit het burgerpanel dat inwoners de noodzaak van minder licht begrijpen.

Daarom wordt voorgesteld om in Vollenhove en Steenwijkerwold¹ een pilot te organiseren. In eerste instantie in overleg met de plaatselijke belangenorganisatie en daarna ook met inwoners van de betreffende kernen/straten. De pilot bevat drie belangrijke elementen: communicatie, beleidsvorming en uitvoering. Het doel van deze pilot is om te analyseren of de gestelde ambities verwezenlijkt kunnen worden. Na de pilot worden aanpassingen en ambities geëvalueerd en (eventueel) bijgesteld. Deze worden gebruikt als input voor het definitief maken van het masterplan.

Een belevingsonderzoek biedt de basis voor de ambities in het masterplan openbaar licht. Een uitgebreid en nauwkeurig (communicatie)traject is dan ook een nadrukkelijke wens. De uitkomsten van dit onderzoek zijn een voorbeeld voor de rest van de gemeente. Belangrijk is ook dat na het belevingsonderzoek de (theoretische) uitkomsten in de praktijk worden uitgevoerd en dat deze praktijkervaringen worden getoetst aan de ervaringen en verwachtingen van onze inwoners.

De wens is om samen met inwoners en het plaatselijk belang 'proefstraten' in te richten. Proefstraten waarin geëxperimenteerd wordt met donkerte, dimmen en led. In deze pilot worden verschillende mogelijkheden met de openbare verlichting 'getest'. De ervaringen van inwoners met betrekking tot meedenken, communicatie, evaluatie en resultaten vormen de basis voor de definitieve (bijgestelde) ambities in het masterplan.

De volgende straten worden betrokken in de pilot:

Steenwijkerwold:	Conincksweg, Croevestraat, Nijberslaan, Pastoor Muitelemanstraat, Ten Dale, Holtinge Campweg, Kerkwoerthe;
Vollenhove:	De Weijert, Industrieweg, Productieweg.

De Regio Zwolle heeft besloten te werken aan het project 'Bewust Verlichten'. Doel van dit project is dat er ervaring op de verschillende onderdelen kan worden opgedaan en waarmee van elkaar

¹ Op basis van het vervangingsplan zijn Steenwijkerwold en Vollenhove als 'eerste aan de beurt' en deze kernen zijn representatief voor de rest van het areaal in Steenwijkerland.

kan worden geleerd. Het geheel omvat projecten op het gebied van openbare verlichting, verlichting op bedrijventerreinen, verlichting door landbouwbedrijven en sportverlichting. Daarbij gaat het om verschillende activiteiten: effectief maatregelen uitvoeren, meer bewustwording verkrijgen, beleid actualiseren en ook om actief communiceren.

De provincie ondersteunt dit project van de Regio Zwolle met kennis en financiën vanuit het programma 'Gezonde en Veilige leefomgeving'. Vanuit dit programma heeft de provincie een bijdrage van € 20.000,- toegezegd in de externe kosten voor advies en investeringen in maatregelen.

Kanttekeningen

Het inzetten op een goed communicatieproces maakt dat de planning van het project een langere looptijd kent. Hierdoor laat het masterplan openbaar licht nog op zich wachten.

Duurzaamheid en "social return"

Het uitgangspunt van het masterplan is 'donkerte'. De vraag: "Mag het licht uit" is dé hamvraag. De keuze voor 'donkerte' is een keuze die meer en meer gemeenten (en provincies) maken. Niet alleen uit energiezuinig oogpunt, maar ook duurzaamheid en eigen verantwoordelijkheid van inwoners/weggebruikers zijn argumenten om het licht, daar waar het kan, uit te doen. Het donker is mooi en past bij Steenwijkerland, haar natuur en ambities.

Voor vervangende verlichting wordt gekozen voor ledverlichting al dan niet met een dimmer. De voordelen van led zijn dat er nagenoeg geen onderhoudskosten zijn, het armatuur (incl. lamp) circa 20 jaar meegaat (zonder onderhoud). Ook heeft ledverlichting een betere lichtopbrengst, is eenvoudig te dimmen, heeft een betere kleurweergave en zorgt voor minder strooilight naar de hemel (lichtvervuiling).

Financiële toelichting

De totale kosten van de diverse projecten worden geraamd op € 115.000.

	Kosten			Dekking	
	<i>Kosten uren</i>	<i>Inhuur expertise</i>	<i>Concrete maatregelen</i>	<i>Bijdrage gemeente</i>	<i>Bijdrage regio</i>
Belevingsonderzoek weghalen, dimmen uitdoen en aanpassen openbare verlichting	€ 5.000	€ 12.000	€ 5.000	€ 12.000	€ 10.000
Uitvoering: investeringen weghalen en/of dimmen openbare verlichting	€ 4.000	€ 7.000	€ 82.000	€ 83.000	€ 10.000
<i>TOTAAL</i>	<i>€ 9.000</i>	<i>€ 19.000</i>	<i>€ 87.000</i>	<i>€ 95.000</i>	<i>€ 20.000</i>

Dekking voor de cofinanciering van deze projecten wordt gevonden in de stelpost 'Pilot openbaar licht' ad. € 95.000 uit de programmabegroting 2015-2018 en het inzetten van de door de provincie Overijssel afgegeven subsidie ad. € 20.000.

Communicatietraject en openbaarheid

In overleg met de plaatselijke belangen van Vollenhove en Steenwijkerwold wordt voor de beoogde zones/gebieden een pilot uitgewerkt. Bewustwording is het sleutelwoord. Aan de hand van de ervaringen van deze pilots wordt het masterplan definitief gemaakt. In de pilot is daarom voorzien in een belevingsonderzoek. Via de Kernen en Wijkenwebsite worden belangstellenden over de voortgang van de pilot op de hoogte gehouden.

Tegelijkertijd moet gemeentebreed een donkerte-bewustwordingscampagne worden opgestart om het vervolg van het masterplan een vliegende start te geven. In de campagne zullen inwoners/plaatselijke belangen worden aangemoedigd om lokale initiatieven op te starten (bijv. om-en-om uitschakelen van de verlichting op bepaalde wegen).

Uitvoering en planning

De 'pilot Openbaar licht' maakt onderdeel uit van een aantal projecten om te komen tot het Masterplan Openbaar Licht. Hierbij gaat het om de volgende projecten en planning:

Planning	Projecttitel
2014	Opstellen concept Masterplan Openbaar Licht
2014	Project op verzoek van plaatselijk belang Willemsoord: om en om uitschakelen verlichting langs Steenwijkerweg
2014	Bewust verlichten communiceren in Steenwijkerland
2015	Pilot in Steenwijkerwold en Vollenhove om ambities masterplan 'te testen'
2015	Dynamisch verlichten fietspad Onnase Doodweg
2015	Aanpassen verlichting, dimmen en schakeltijden abri's
2015	Bewust verlichten communiceren in Steenwijkerland (bijv. tijdens vergaderingen van plaatselijke belangen en wijkorganisaties)
2016	Vaststellen Masterplan Openbaar Licht (incl. ervaringen uit pilot)
2016	Start grootschalige vervanging openbare verlichting op basis van MOL

De planning voor de pilot ziet er als volgt uit:

Maart t/m juni	Communicatie en afspraken maken over invulling van nieuwe verlichting.
Augustus t/m oktober	Realisatie nieuwe verlichting in Steenwijkerwold en Vollenhove

Inkoop-en aanbestedingsprocedure

De werkzaamheden in de pilots worden conform het gemeentelijk aanbestedingsbeleid meervoudig onderhands aanbesteed. Voor inhuur van externe deskundigheid op het gebied van communicatie en donkerte wordt aangesloten bij de projecten van de regio.

Bijlagen bij het voorstel Kaartje locaties Pilot openbaar licht

Ondertekening

De secretaris	De burgemeester
---------------	-----------------

S.S. Weistra	M.A.J. van der Tas
--------------	--------------------

Betrokken partijen

afdeling	OW
adviseur	Gert Ekkelenkamp, tel.: 213, email: gert.ekkelenkamp@steenwijkerland.nl
behandeld in raadscommissie	☐ ja, nl. 10-2-2015 ☐ nee

Raadsbesluit

Steenwijk, 10-2-2015
Nummer: 2015/15

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 27-1-2015, nummer 2015/15;

b e s l u i t :

1. ten behoeve van de uitvoering van de Pilot openbaar licht Vollenhove en Steenwijkerwold € 115.000,- beschikbaar te stellen;
2. de in de programmabegroting 2015-2018 opgenomen stelpost Pilot openbaar licht ad. € 95.000,- hiervoor vrij te geven;
3. de hiervoor door provincie Overijssel beschikbaar gestelde bijdrage ad. € 20.000,- in te zetten.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

A. ten Hoff

M.A.J. van der Tas